

● МАНДРІВНІ ВІРШІ

Вічність, що триває мить...

22 червня в Ніжинській центральній міській бібліотеці ім. М. Гоголя відбулися поетичні читання «Краса – це вічність, що триває мить» у межах проекту «Мандрівний поетичний бібліопростір А+», який реалізується Чернігівською обласною універсальною науковою бібліотекою ім. В. Г. Короленка за підтримки Українського культурного фонду.

Як ви вважаєте, чи бувають «мандрівні вірші»? Отримати відповідь на це запитання можна у чернігівських поетів, які вирушили до Ніжина, аби поділитися своєю творчістю з місцевими жителями та обмінятися досвідом з місцевою когортаю поетів.

Ніжин гостинно розкрив свої обійми для 16 мандрівників. Щиро зустріли гостей із Чернігова працівники Ніжинської центральної міської бібліотеки ім. М. Гоголя на чолі з директором Оленою Єкименко. З вітальним словом до учасників поетичних читань звернувся директор Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка Інна Аліференко та координатор проекту Алла Мальована. Вони наголосили, що бібліотека, як культурний осередок життя громади, покликана надавати можливості для індивідуального творчого зростання місцевих літераторів. Проект «Мандрівний поетичний бібліопростір А+» є майданчиком для реалізації творчого потенціалу поетів, місцем інтелектуального спілкування, згуртування творчих людей, допомагає в організації їхнього дозвілля, обміну думками й досвідом. Бібліотека + поети – це співпраця заради спільного успіху та розвитку людського капіталу громади.

Модератор поетичних читань Наталія Утиро запропонувала літераторам тему «Краса – це вічність, що триває мить», яка всім припала до вподоби. Тоді й розпочалося неймовірне дійство – занурення у світ чудової поезії, яка проникає в саме серце та зачіпає найпотаємніші струни душі. Чернігівські й ніжинські поети читали власні вірші, слухали поезію інших, під яку раділи і сумували разом, спілкувалися. Програма поетичних читань передбачала багато цікавих подій: інтерв'ювання творчих особистостей для створення інтелектуального простору; інтерактивні ігри; написання колективного вірша; переклад музики на вірші і, звичайно, живе спілкування.

Наприкінці заходу поет, прозаїк, драматург, літературознавець Олександр Забарний сказав, що проект «Мандрівний поетичний бібліопростір А+» – це геніальна ідея. На Чернігівщині багато гідних поетів. Кожний із них – самобутній. Такі зустрічі потрібні, щоб відчувати, що ти у світі не сам. Також пан Олександр запропонував кілька рекомендацій стосовно проведення таких зустрічей.

На поетичних читаннях панувала тепла, щира, неповторна атмосфера. Усі отримали яскраві емоції від спілкування, від бажання дарувати свою творчість.

Олена ПОПОВИЧ,
PR-менеджер

● ІСТОРІЯ З АРХІВНОГО ПИЛУ

ЖИТТЯ ТА СМЕРТЬ НІЖИНСЬКОГО ОТАМАНА

(Закінчення. Поч. у № 25)

Були серед них і Міліч, Сухоцький, Славін та інші насники пограбування поїзда. Здавалося, що в історії цієї банди буде поставлена крапка, але поступово все почало загасати, а потім слідство і взагалі було припинене. Що ж тоді сталося? Відповідь знаходимо в протоколах допитів колишніх активних учасників банди, відповідно написаними ними власноручно в 1928 році.

Показання Славина: «... Козинець через якусь жінку ав слідчому 100 чи 200 рублів за звільнення Міліча, та ін і сам мені про це говорив». Сам Козинець підтвердив факт підкупу слідчого в 1924 році: «... Афанасій Петер азав мені напередодні своєї загибелі (був розстріляний овноєм при спробі втечі з київської в'язниці), що батько Міліча заплатив 50 рублів золотом якомусь агенту осіздату (Головне управління державним видавництвом Наркомосу РРФСР), щоб він клопотав за звільнення Міліча». У тому ж 1929 році, за ініціативою Ніжинської окружної прокуратури, за цими свідченнями було роведено спеціальне розслідування з двох причин: о-перше – минуло декілька років і завдяки кадрової ехарді слідчі 1924 року в Ніжинській прокуратурі вже не працювали, і по-друге – просто керівництво тої амомої прокуратури не захотіло, так би мовити «виночити сміття з дому». Як наразі відомо, радянська міліція прокуратура, мало не з перших днів свого існування, ули заражені корупцією та хабарництвом.

Поки Міліч відпочивав майже рік на норах Ніжинської орми, його спільники не сиділи без діла. В ніч на 10 безеня 1925 року троє братів Москаленків, Грищенко, Суарчевський і Мілосов здійснили набіг на Лосинівський айвіконком. Обеззброїли охорону, забрали 15 гвинтівок 1750 патронів. Крім того, грабіжники змусили стороа Райвіконкому привести їх на квартиру завідуючого айфінвідділом Ткаченка і йому довелося відкрити їм ейф з грошима. Після цього зухвалого набігу повернуися в Ніжин, де й поділили доволі велику здобич. Викраена зброя спочатку зберігалася в домі Василя Москаенка, а потім її забрав Міліч, який після десяти місяців в'язнення вийшов на свободу. Через два тижні після ього набігу один із братів Москаленків був заарештований працівниками кримінального розшуку, але він на опитах не здав своїх спільників. Як кажуть «взяв все а себе» і на декілька років потрапив за ґрати. До речі, хрещений батько» ніжинської бандитської мафії, мова вісно йде про Міліча, святкував звільнення в своєму тилі, пограбувавши зі своїми друзями в Ніжині контоу Споживчого управління, і знову посеред білого дня в центрі міста (на вулиці, що носить назву «Небесної отні»). Здобич склала 760 рублів. На кожного.

В кінці 1925 року в Ніжині з'являється хороший знайомий Міліча по старим справам Афанасенко, з конкретною пропозицією – пограбувати в м. Кролевець (Конопський округ) пошту. Згідно з інформацією навідника колишній міліціонер, там мала знаходитися велика сума рошей. Ввечері 10 грудня 1925 року десять озброєних андитів на чолі з Мілічем увірвалися в будівлю ролевецької пошти, поклали відвідувачів і працівників а підлогу облицьм донизу і змусили начальника пошти дкрити сейф. Здобич склала 6898 рублів. Після цього абігу його учасники спокійно відсиджувалися в хутоах, а потім перебралися до Києва.

Найцікавіше полягає в тому, що в проміжках між абігами і пограбуваннями Міліч освоює воєнну науку в іколі молодших командирів. За його відсутності бандити аймаються дрібними набігами і не завжди успішними. априклад, на початку квітня 1927 року Бельд, Іващенко, еленський і Гурін грабують уночі в селі Євлавівка коперативний магазин і вносять через пролом в стіні удівлі товар на суму 5426 рублів. Цього разу удача була е на їхній стороні. Працівники кримінального розшуку видко вийшли на їхній слід і в результаті Зеленський та Іващенко на три роки відправилися за ґрати, ак і не здавши своїх співучасників. Також невдало акінчився набіг на Переяславську кредитну спілку. Як уло відмічено в міліцейському оперативному зведенні: «... злочинці здійснили три постріли в сторону сторожа, іля чого він швидко залишив свій пост. Але злочинці ламали замки будівлі, але сейф не змогли відкрити». цюю справою не справився Іваненко. Молоток та зуило виявилися безсилними перед замком сейфу. До ро ж, випадковим пострілом був поранений Самойлик села Черняхівка і приховати це від односельчан було еможливо. Вихід із цієї ситуації знайшов сам Іваненко. а подвір'ї пораненого він двічі вистрілював із обрізу, тим амим зімітував напад на Самойлика. Фокус вдався і в іліції не було запитань.

Наприкінці серпня 1928 року Міліча звільняють і школи молодших командирів Червоної Армії, як класово-чужого елемента» і він знову з'являється у іжині на квартирі свого знайомого по старим справам омофія Бельди. Як кажуть – вчасно. У того вже дозрів лан – разом із головою сільради с. Британи Адаменом пограбувати касу місцевої кредитної спілки. Сам едставник радянської влади» не наважився брати

участь в набігу, боячись бути впізнаним своїми ж земляками. У перших числах вересня 1928 року Міліч, Мороз, Івашенко, Примак і Кочерга приймають рішення: «брати касу» і через декілька годин вся ця компанія, озброївшись, з'явилася в селі Британи, де на них чекала неприємність – будівля кооперації була на замку. Не було голови кредитної спілки і касира, а отже і ключів від сейфу з грошима. Ця обставина збентежила б будького, тільки не Міліча, котрий почав діяти в своєму стилі – зухвало, швидко і рішуче. В перше чергу він зі своїми людьми здійснив візит до дому голови кредитної спілки і дуже елегантним способом заволодів його ключем від сейфу, а потім таким самими чином добув і другий – у касира. Зрештою цей ризик був виправданим. Грабіжники заволоділи 6826 рублями і облигаціями на суму 626 рублів. І нібито насміхаючись над всім карним розшуком, Міліч залишає його працівникам в пустому сейфі своєрідну розписку такого змісту: «Отримано всі гроші із Британівської каси під загрозою зброї».

Святкуючи черговий успіх у своїй бандитській одісеї на хуторі Морозова під с. Черняхівка, отаман і його люди не підозрювали, що фортуна удачі вже відвернулася від них і попереду їх чекає закономірний фінал – розстрільна стаття. А почався цей епілог на початку жовтня 1928 року на київській квартирі (вул. П'ятакова, 5), де Міліч, Добрянський і Крупенко обговорювали свої подальші плани. Було два варіанти: пограбувати касира цукрового заводу, розташованого неподалік від Києва і за пропозицією Міліча пограбувати Московський поїзд по сценарію 1924 року. Його аргумент був надзвичайно простим: «буде можливість зірвати великий куш грошей з поштового вагону і поживитися за рахунок пасажирів». На свою біду, Міліч не уточнив декілька об'єктивних факторів. На цей раз, на відміну від 1924 року, не буде своєрідного «золотого ключика» від поштового вагону, та й міліція за ці чотири роки навчилася розкривати такі справи завдяки широкій мережі інформаторів.

Так чи інакше, пропозиція Міліча була прийнята і він особисто відправляється на той самий хутір Морозова під с. Черняхівка для пошуку спільників набігу на Московський поїзд. І поки він займався цими «організаційними питаннями» його друзі Добрянський, Крутенко і Самарський здійснили в Прилуках наліт посеред білого дня на міську страхову касу, де в цей час проходило засідання працівників контори. Сейф грабіжники не змогли відкрити, але з пустими руками не пішли, витрусивши з кишені працівників 500 рублів.

Коли всі приготування були завершені, Міліч зі своїми старими і новими спільниками вийшли на залізничний переїзд Плиски-Крути, змусили сторожа залізничного шляху зупинити поїзд, оточили його щільним колом з наказом Міліча стріляти по всіх, хто захоче залишити вагон. Бажаючих не знайшлося, але сам Міліч, грабуючи пасажирів разом із Добрянським і Радченком, вмудрився застрелити інженера-шляховика Миколу Дмитрієва. Не вдалося грабіжникам і ввірватися до поштового вагону – охорона витримала масивний обстріл. Це був повний провал. Здобич склала всього 90 рублів на кожного. Після цього Міліч і його друзі переховувалися на хуторах Борзенського району. Ввечері 26 жовтня 1928 року Міліч та Радченко в Гомелі зупинилися в місцевому готелі, де наступного дня й були заарештовані працівниками карного розшуку.

А потім було слідство, під час якого першим, висловлюючись специфічною мовою, «поплив» Міліч і здав основних своїх 12 спільників. Та й ті, в свою чергу, намагалися покаятися в своїх гріхах, сподіваючись уникнути розстрілу. В решті-решт, на лавці підсудних опинилися 50 чоловік.

Вирок прозвучав 5 квітня 1929 року, до смертної кари були засуджені Міліч, Кривошеєнко, Самоткан, Свинобій, Адасовський, Ярмак, Мороз, Іващенко, Москаленко, Дзюба. Решта отримали різні терміни ув'язнення.

Так завершилася ця історія. І останнє – подібних судових процесів з такою кількістю звинувачених більше в історії Ніжинщини не було і до наших днів.

Віктор ЄМЕЛЬЯНОВ,
краснознавець